

31.10.2023.

Pētījums par mūsu ezeriem

bildes no projekta aktivitātēm

Projekts «Ceļā uz atbildīgu vides rīcību, padziļinot izpratni par mūsu ezeriem»

NR 1-08/85/2022

LATVIJAS
HIDROEKOĻOĢIJAS
INSTITŪTS

Latvijas
vides
aizsardzības
fonds

Kas ir ezers un ko tas dara?

Ezers - dabiska ūdenstilpe reljefa padziļinājumos

Dīķis - mākslīga cilvēku radīta ūdentilpe
Ezerus un dīķus ietekmē tas, kas notiek to sateces baseinos

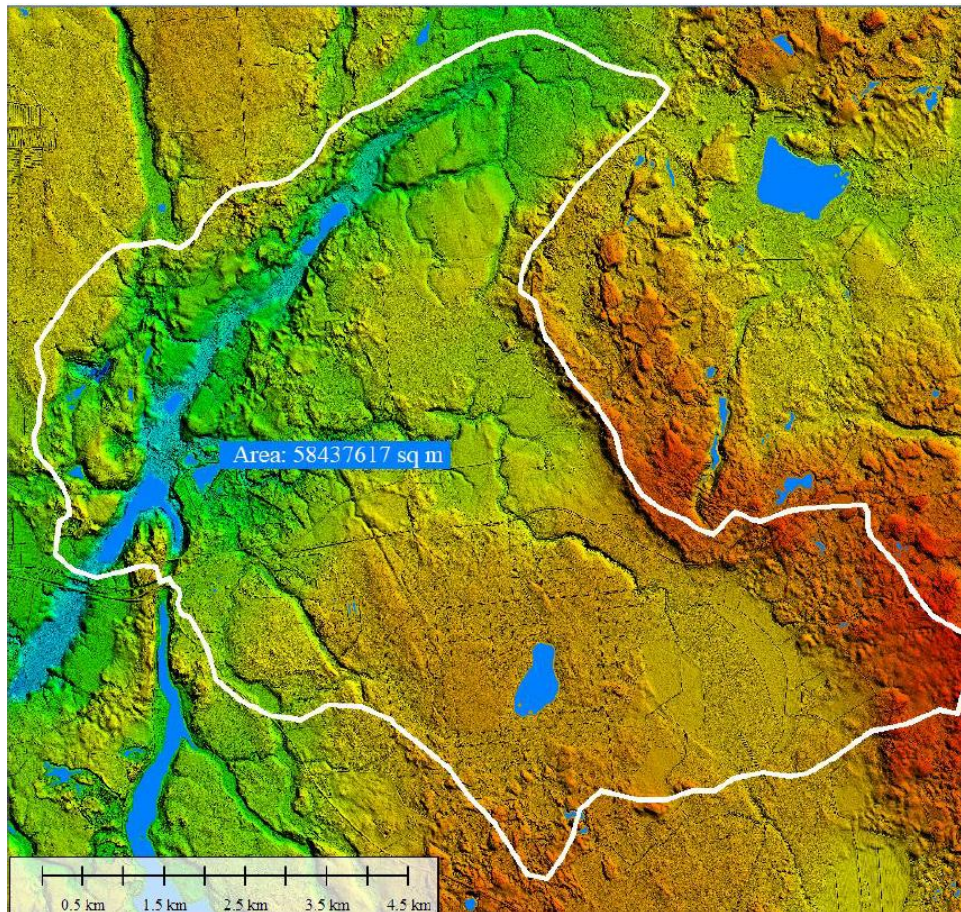
Sateces baseins - teritorija no kuras satek virszemes un pazemes ūdeņi veidojot kāda ezera noteci

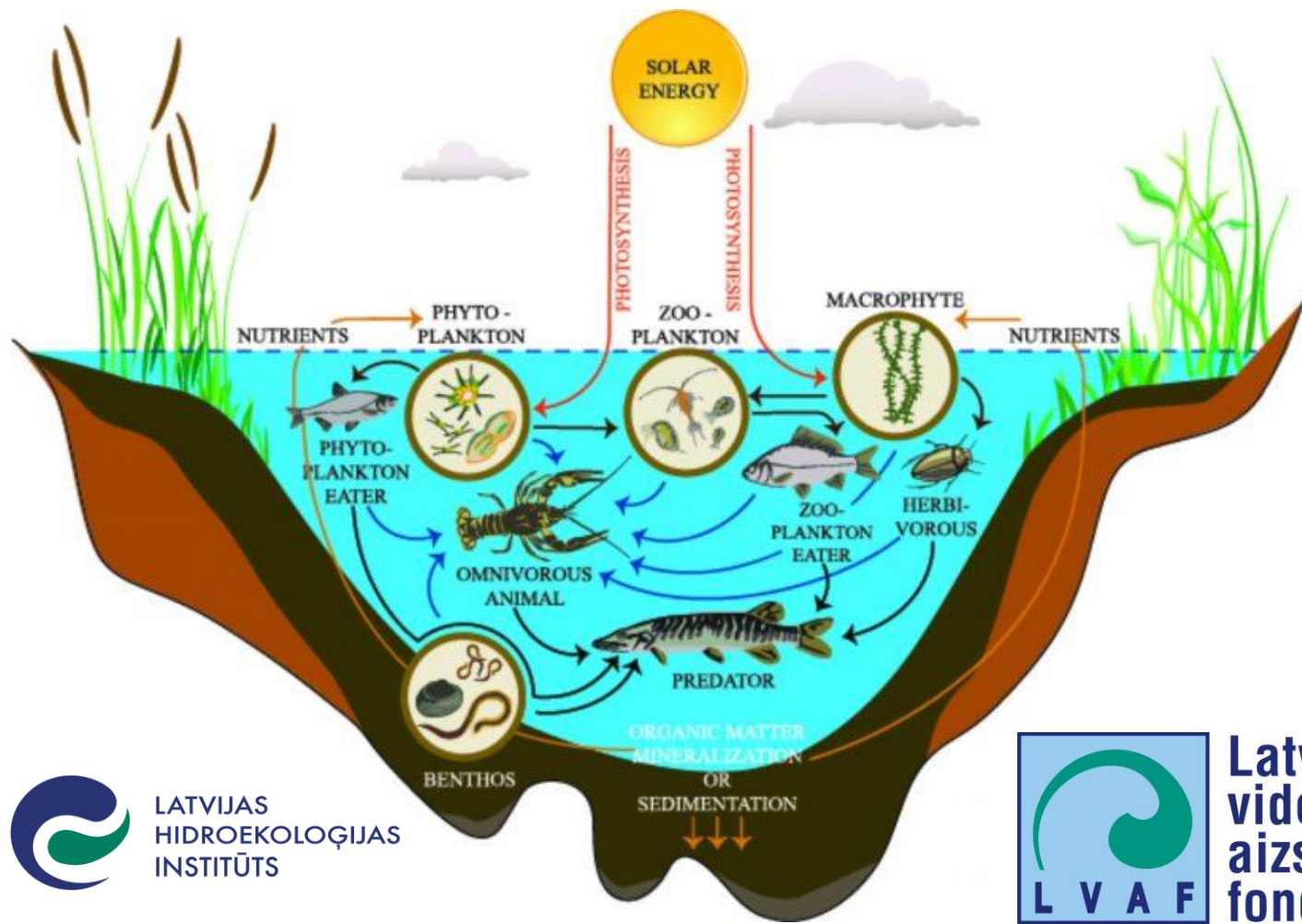
Brocēnu ezera sateces baseins

Tāpēc svarīgi,
ko darām visā
sateces
baseinā!!!

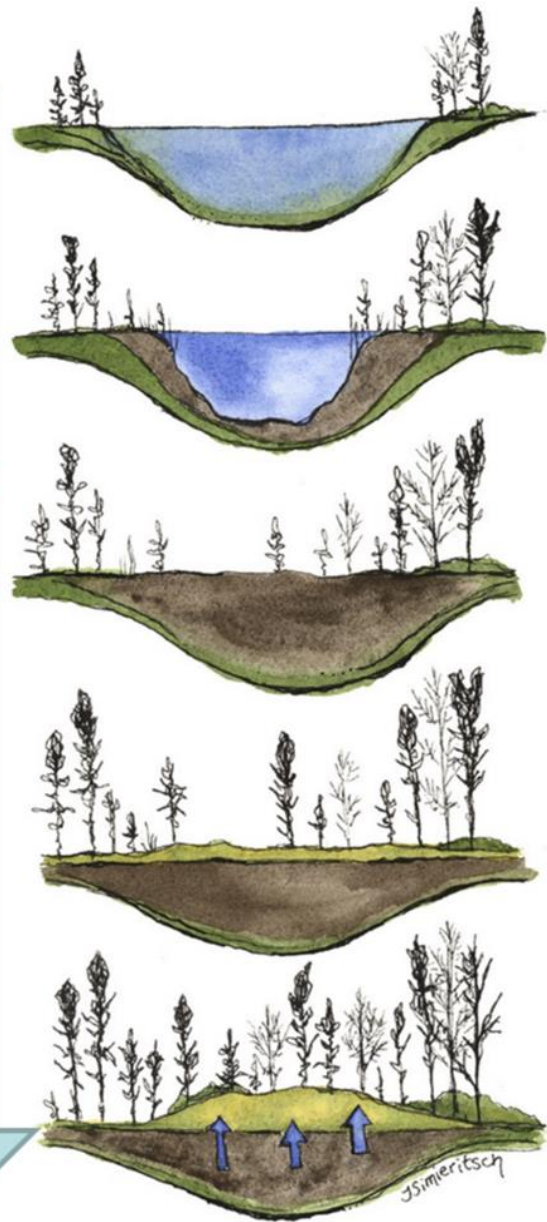
Ezeri uzkrāj vielas, tās
paliek ezeros

Ezeru ekosistēma - vienots veselums

EZERA DZĪVES CIKLS

Latvijas
vides
aizsardzības
fonds

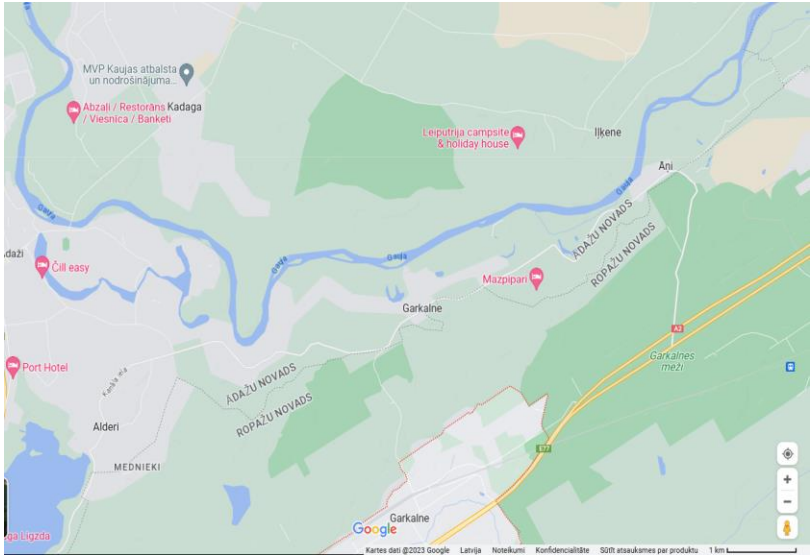
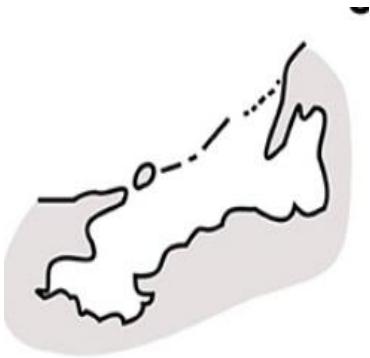

LATVIJAS
HIDROEKOLOĢIJAS
INSTITŪTS

<https://www.fieraconsulting.ca/2022/04/26/for-the-love-of-bogs/>

Latvijas ezeri veidojušies pirms 12-15 tūkstošiem gadu

- Lielākā daļa radušies ledāja kušanas rezultātā
- Lagūnu tipa ezeri
- Vecupju ezeri
- Purva ezeri

Salas un ezerpils

www.palace.lv
www.araisi.com

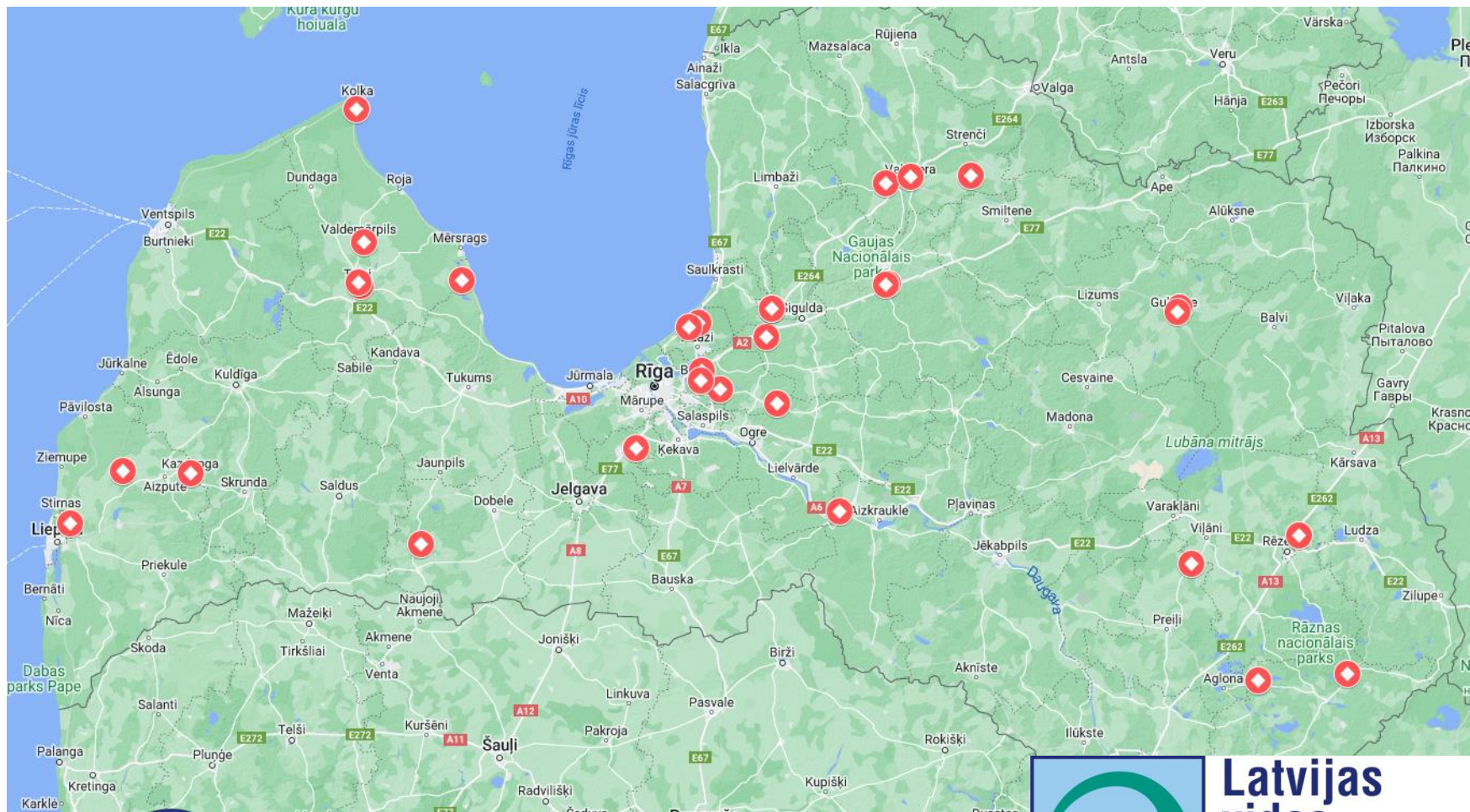

LATVIJAS
HIDROEKOLOĢIJAS
INSTITŪTS

Latvijas
vides
aizsardzības
fonds

Kas piedalījās mūsu ezeru Pētījumā?

LATVIJAS
HIDROEKOLOĢIJAS
INSTITŪTS

Latvijas
vides
aizsardzības
fonds

ŪDENS KRĀSA

Kas tika pētīts?

ĶĪMISKĀS ĪPAŠĪBAS

ZOOPLANKTONS

LATVIJAS
HIDROEKOĻOĢIJAS
INSTITŪTS

Latvijas
vides
aizsardzības
fonds

??

ŪDENS

Seki disks

KRĀSA

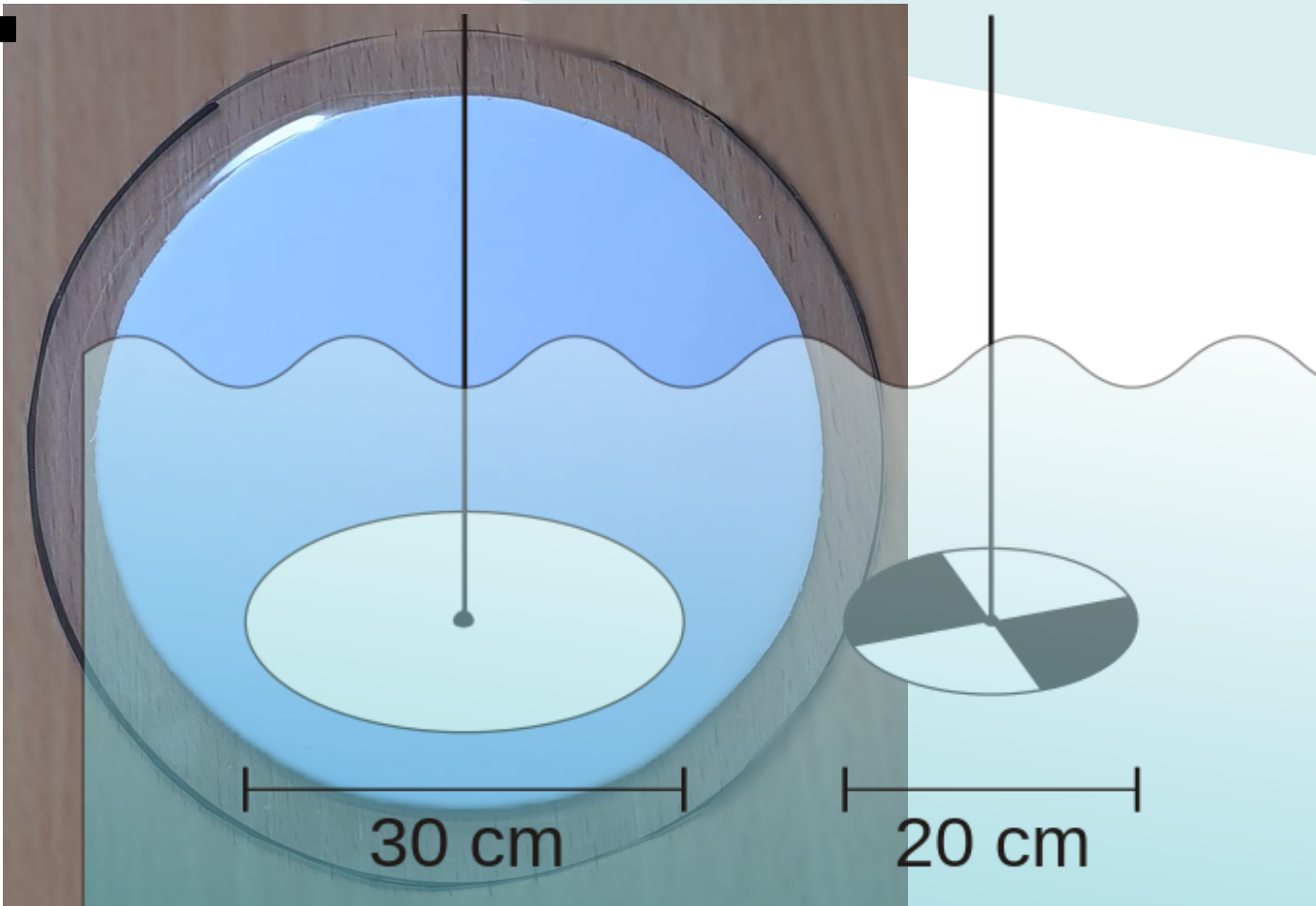
AŠĪBAS

KTONS

bilde no projekta aktivitātēm

??

ŪDENS Seki disks KRĀSA

??

ŪDENS KRĀSA Seki disks

??

ŪDENS KRĀSA

<https://www.eyeonwater.org/education/water-colour>

LATVIJAS
HIDROEKOĻĀŽIJAS
INSTITŪTS

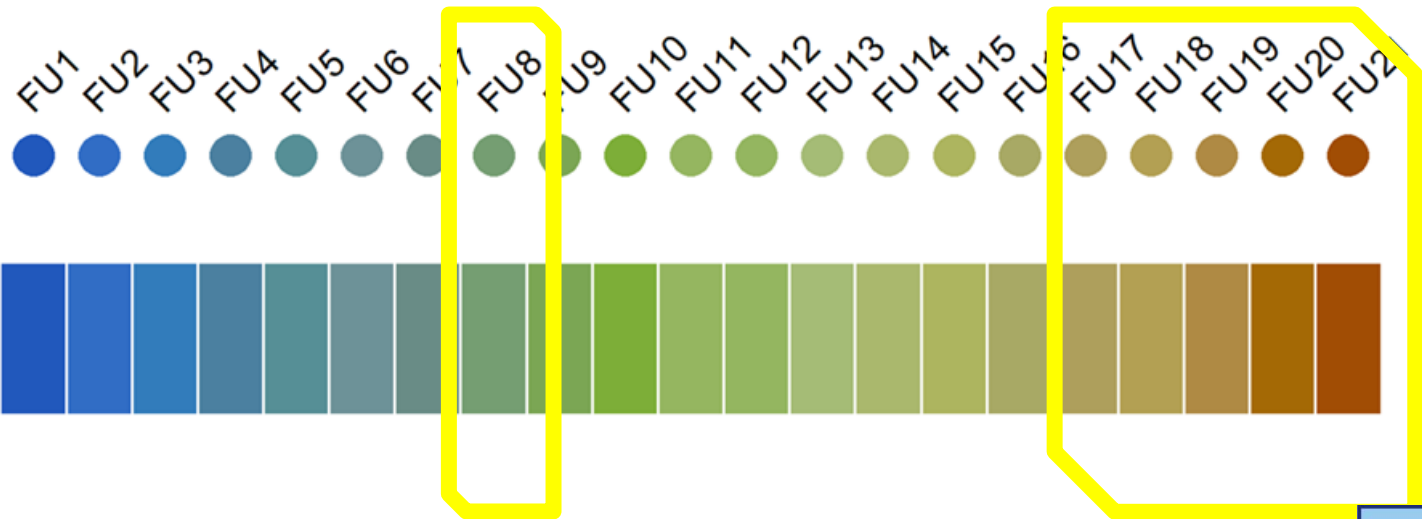

Latvijas
vides
aizsardzības
fonds

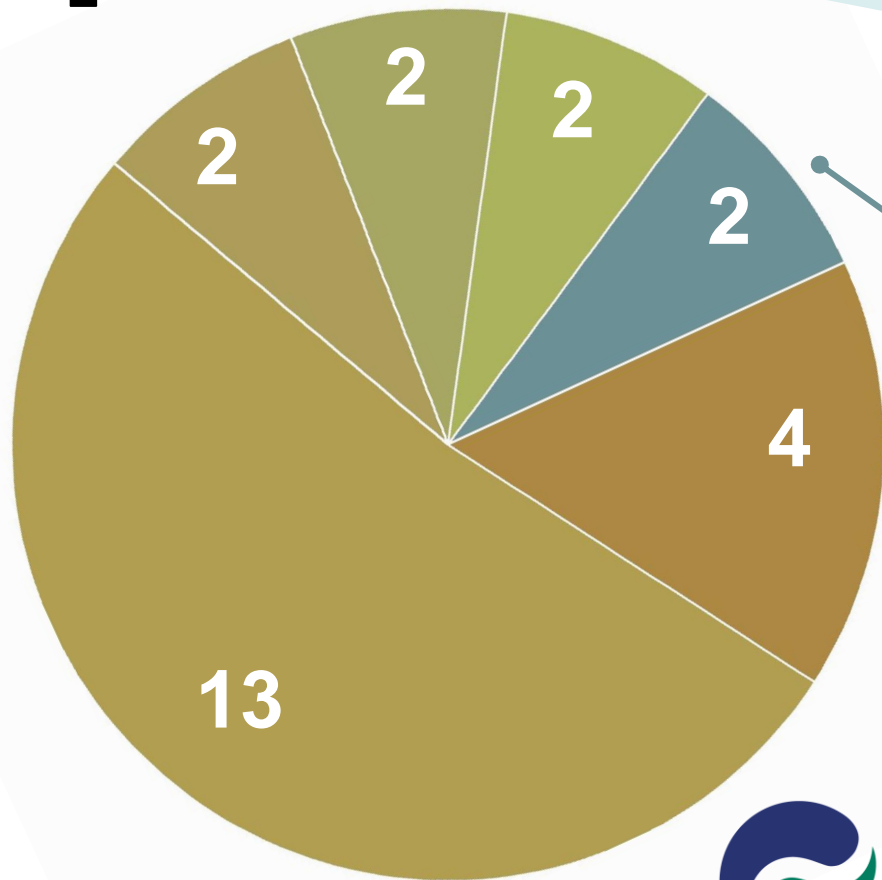

ŪDENS KRĀSA

Ūdens krāsas palete (Forel-Ule skala)

ŪDENS KRĀSA

Geraņimovas Ilzas ezers
Cīravas Dzirnavu dīķis

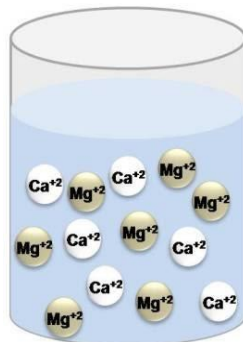
LATVIJAS
HIDROEKOĻĢIJAS
INSTITŪTS

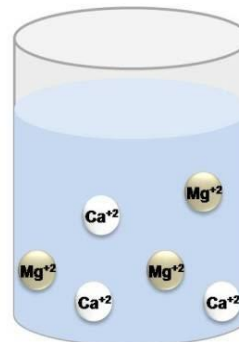
Latvijas
vides
aizsardzības
fonds

ciets ūdens

mīksts ūdens

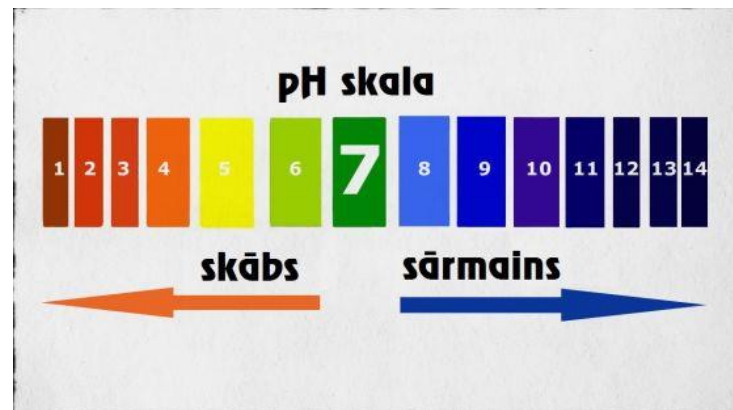
ĶĪMISKĀS ĪPAŠĪBAS

LATVIJAS
HIDROEKOĻĢIJAS
INSTITŪTS

Latvijas
vides
aizsardzības
fonds

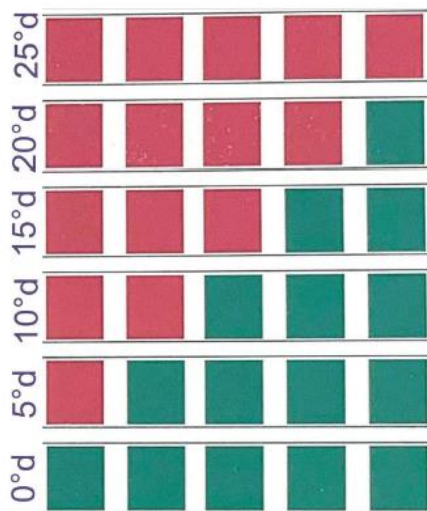

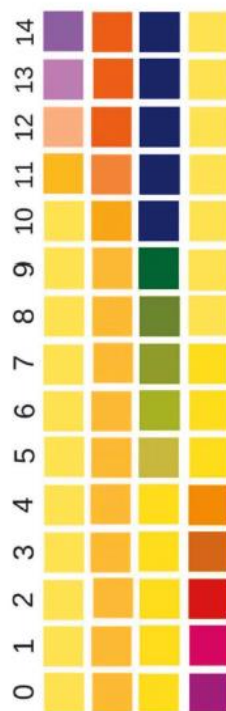
Ūdens cietība

Indikatorpapīrs ar 5 lodziņiem

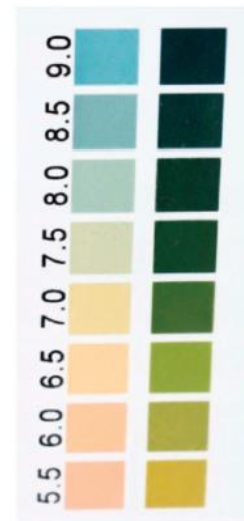
Ūdens pH – universāls

Indikatorpapīrs ar 4 lodziņiem

Ūdens pH 5.5-9.0

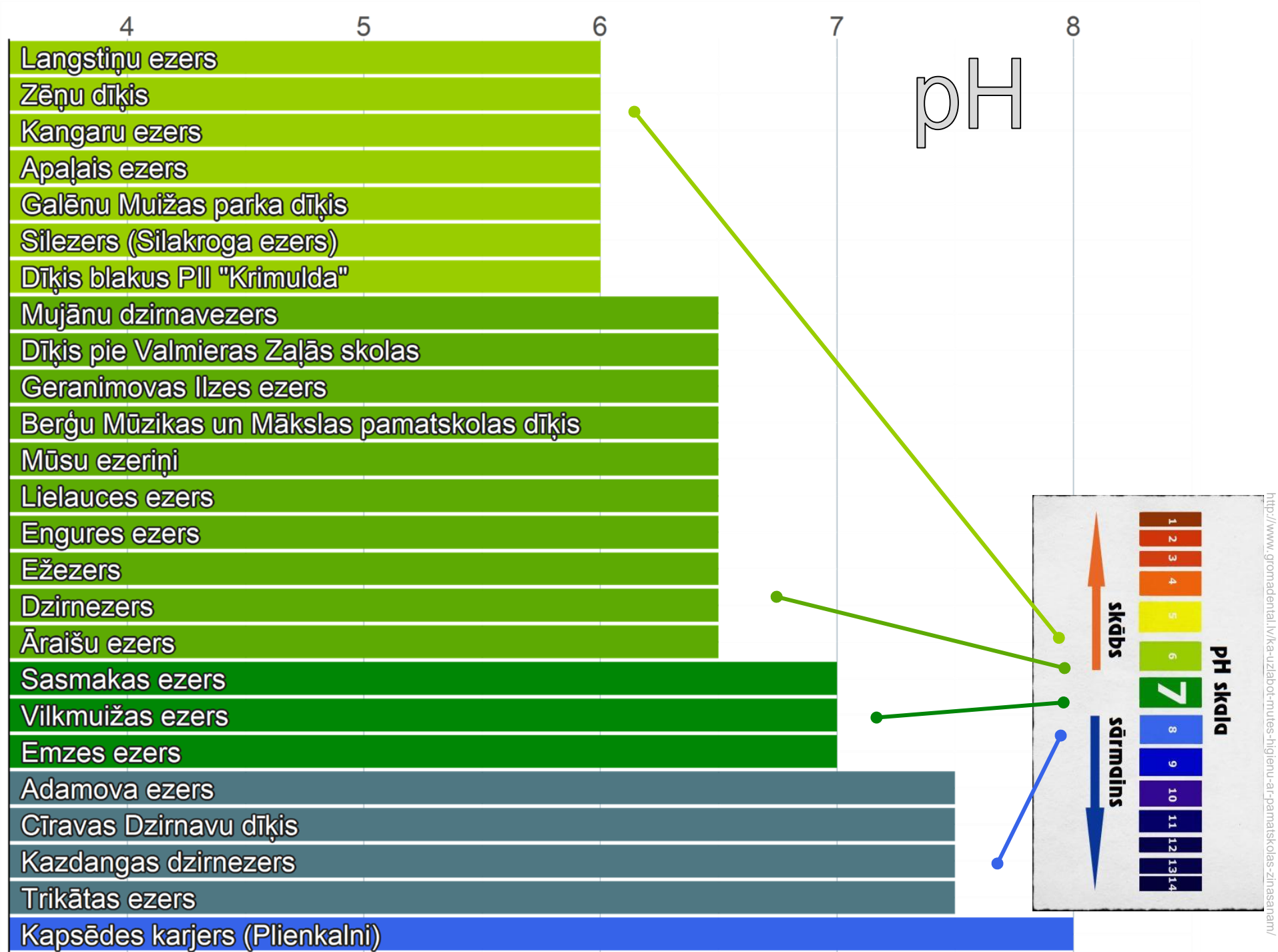
Indikatorpapīrs ar 2 lodziņiem

LATVIJAS
HIDROEKOĻĀGIJAS
INSTITŪTS

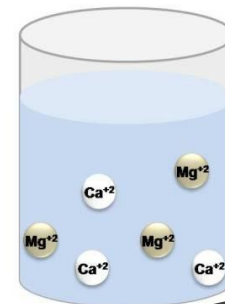
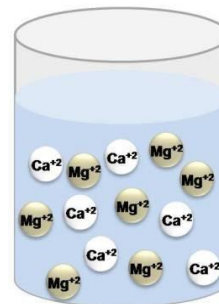
Latvijas
vides
aizsardzības
fonds

Cietība

ciets ūdens

mīksts ūdens

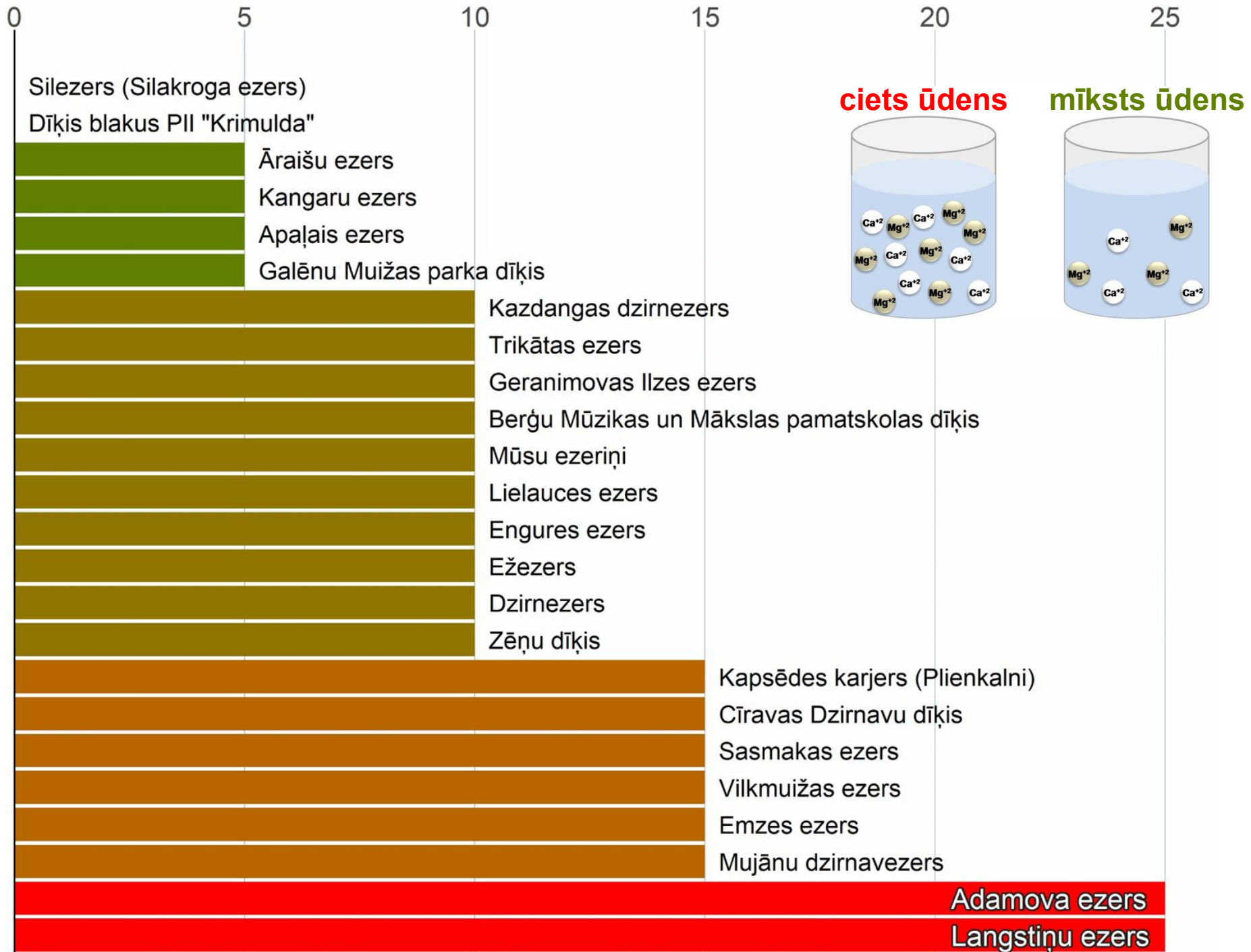
ĶĪMISKĀS ĪPAŠĪBAS

LATVIJAS
HIDROEKOLOĢIJAS
INSTITŪTS

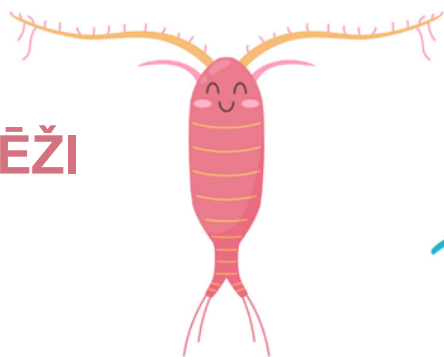
Latvijas
vides
aizsardzības
fonds

VIRPOTĀJI

AIRKĀJVĒŽI

ŪDENSBLUSAS

Nelieli

Dzīvnieki

**Dažādos
ūdens
biotopos**

Peldoši

Svarīgi!

ZOOPLANKTONS

**LATVIJAS
HIDROEKOĻĢIJAS
INSTITŪTS**

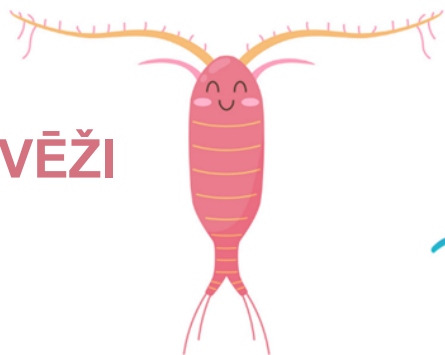

**Latvijas
vides
aizsardzības
fonds**

VIRPOTĀJI

AIRKĀJVĒŽI

ŪDENSBLUSAS

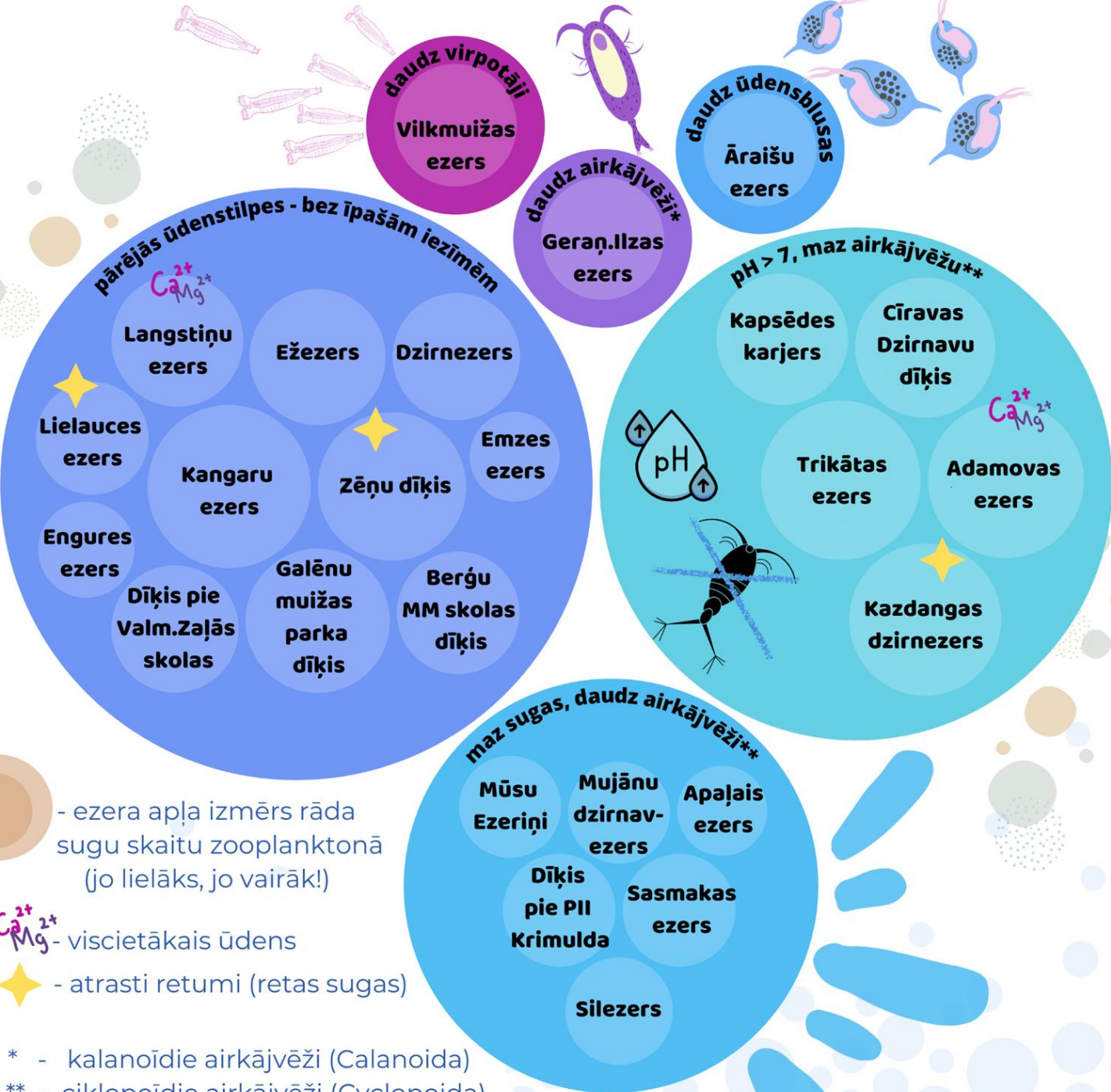
Latvijas
vides
aizsardzības
fonds

LATVIJAS
HIDROEKOĻĢIJAS
INSTITŪTS

ZOOPLANKTONS

Kuri ezeri līdzīgi?

- ezera apļa izmērs rāda sugu skaitu zooplanktonā (jo lielāks, jo vairāk!)

Ca²⁺ Mg²⁺ - viscietaķais ūdens

★ - atrasti retumi (retas sugas)

* - kalanoīdie airkājvēži (Calanoida)
 ** - ciklopoīdie airkājvēži (Cyclopoida)

Latvijas
vides
aizsardzības
fonds

LATVIJAS
HIDROEKOĻOĢIJAS
INSTITŪTS

Latvijas
vides
aizsardzības
fonds

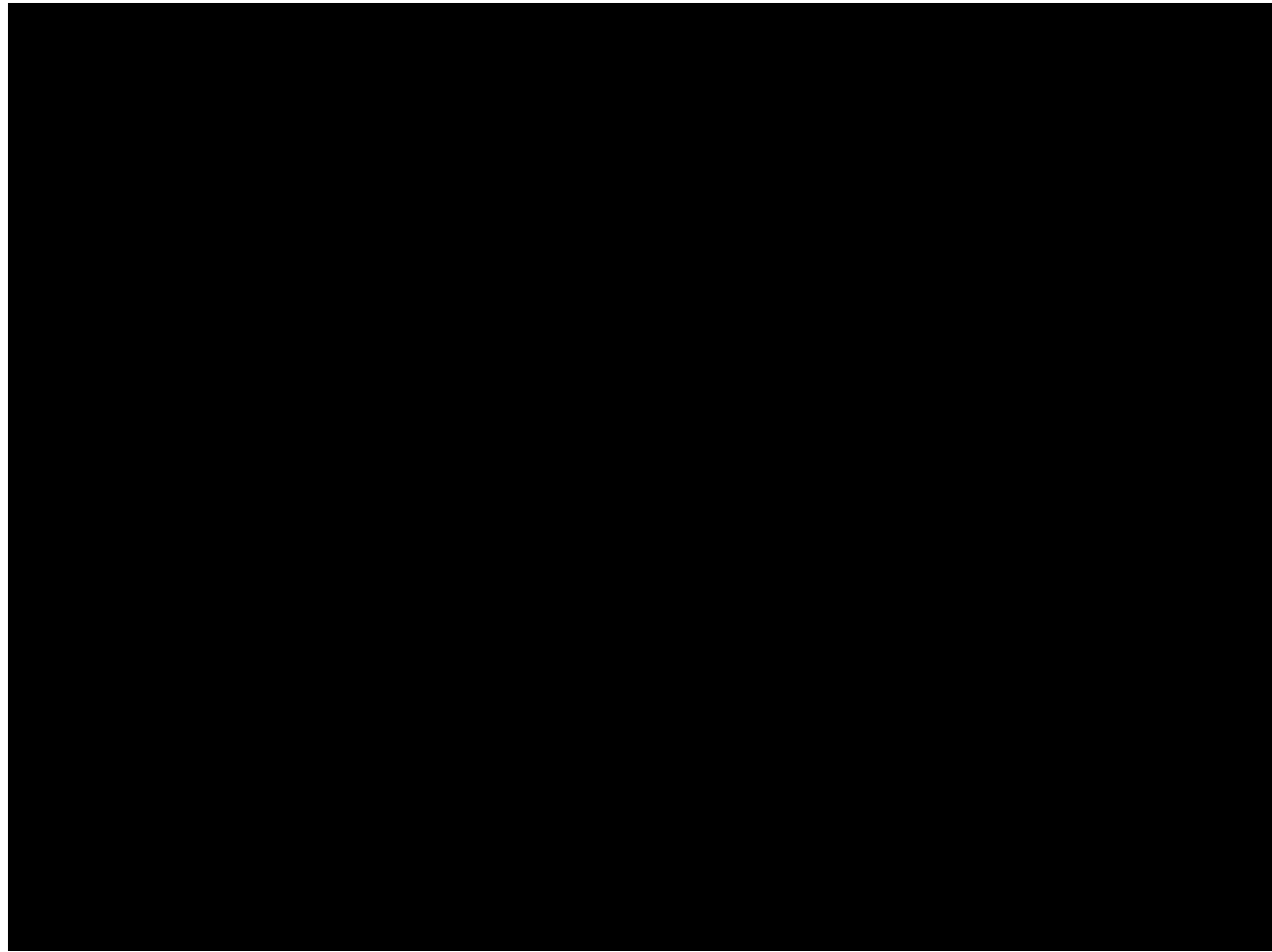
LATVIJAS
HIDROEKOLOĢIJAS
INSTITŪTS

ZOOPLANKTONS

bilde no projekta aktivitātēm

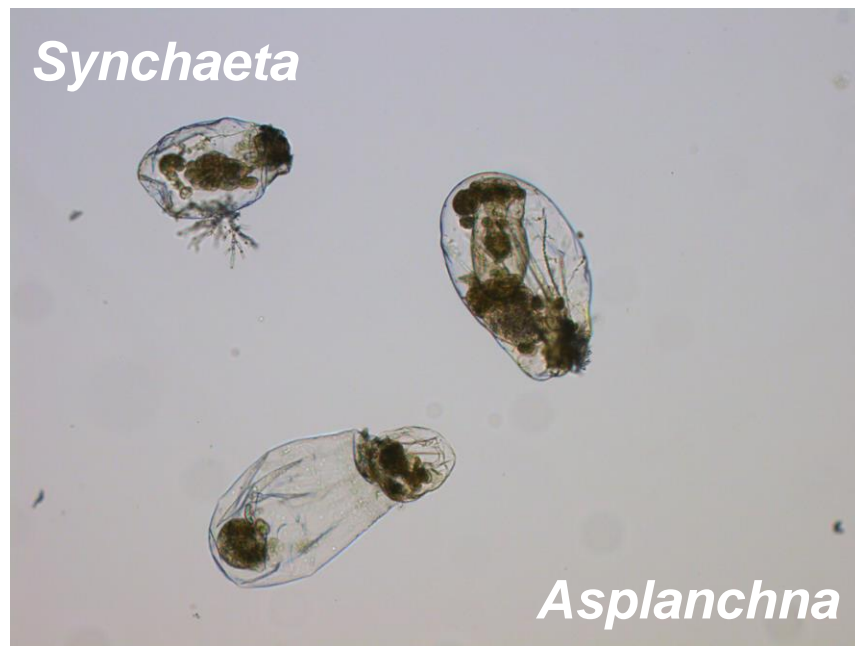
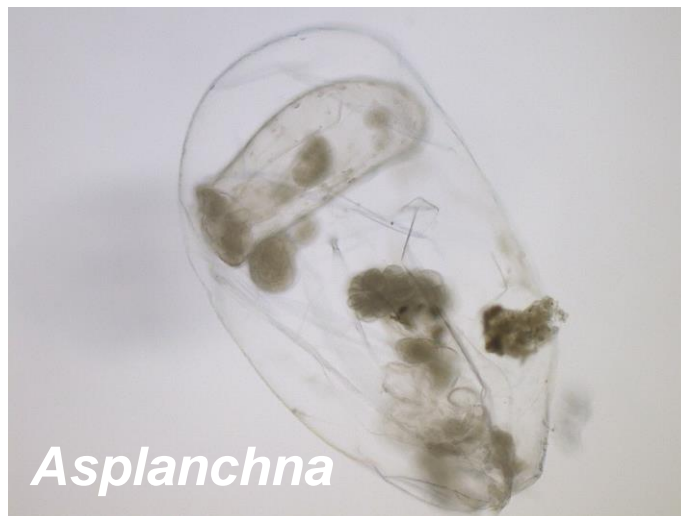
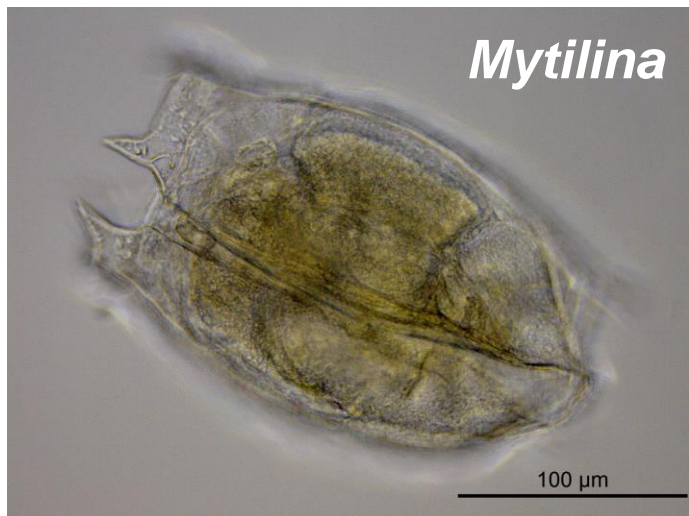

Latvijas
vides
aizsardzības
fonds

LATVIJAS
HIDROEKOĻĀGIJAS
INSTITŪTS

ZOOPLANKTONS

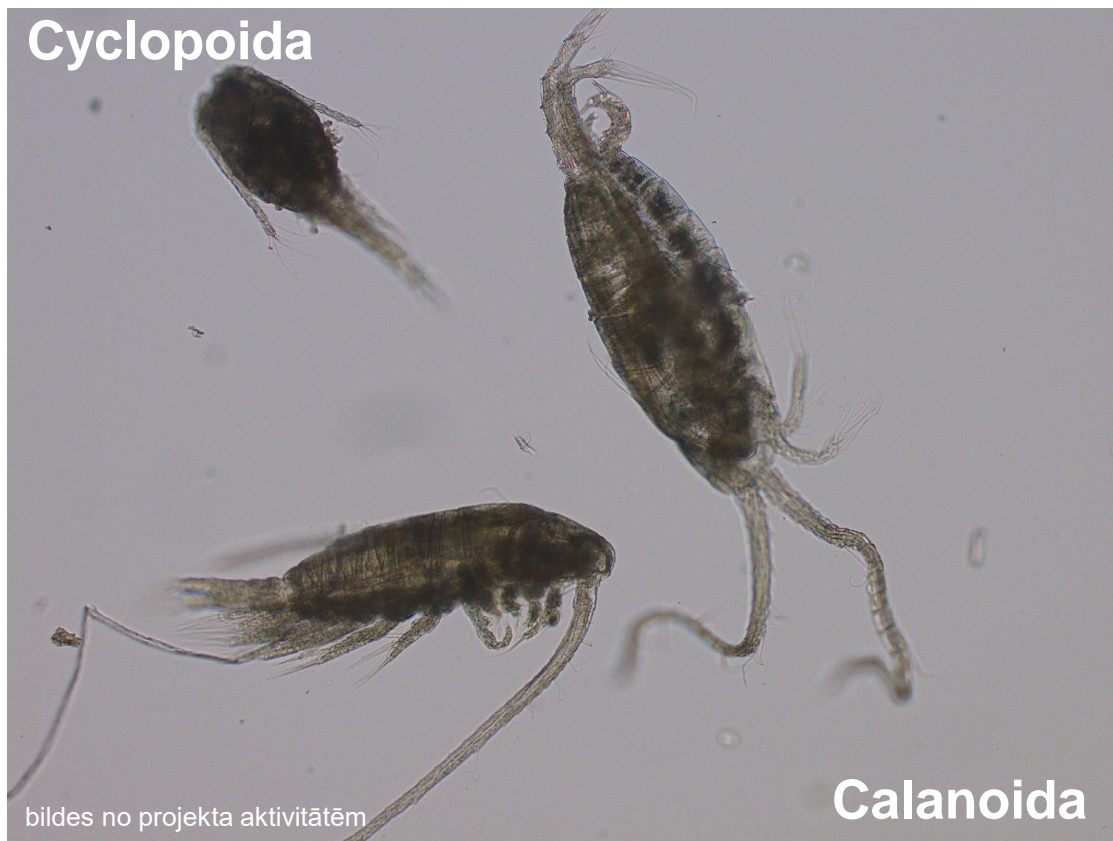

Cyclopoida

Copepoda nauplius
(kāpurs)

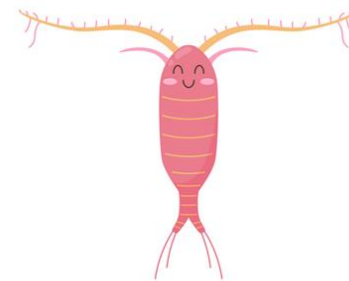

Cyclopoida

Calanoida

bildes no projekta aktivitātēm

AIRKĀJVĒŽI

LATVIJAS
HIDROEKOĻĢIJAS
INSTITŪTS

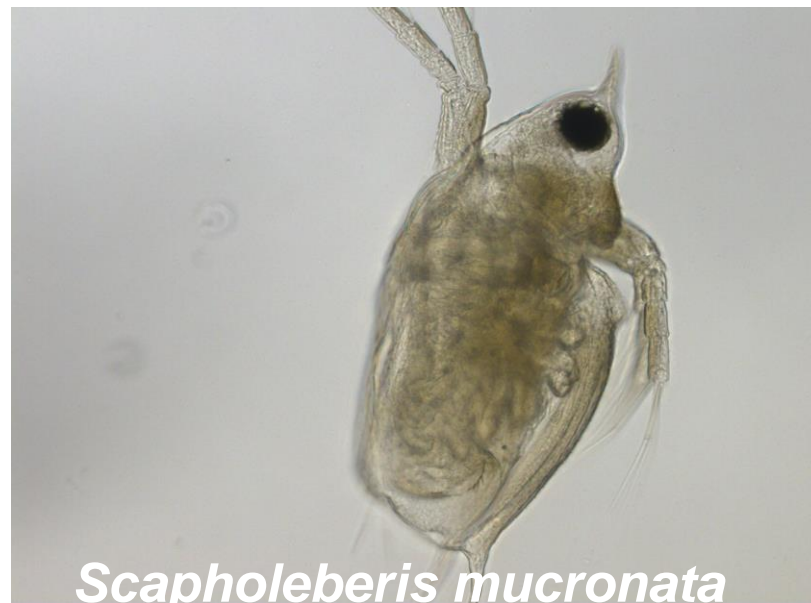

Latvijas
vides
aizsardzības
fonds

<https://www.vectorstock.com/royalty-free-vectors/zooplankton-vectors>

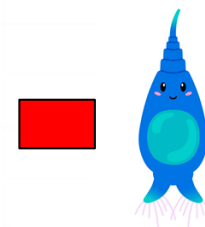
ŪDENSBLUSAS

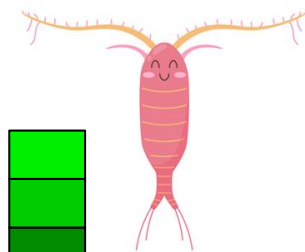
ZOOPLANKTONA SKAITS 1 LITRĀ

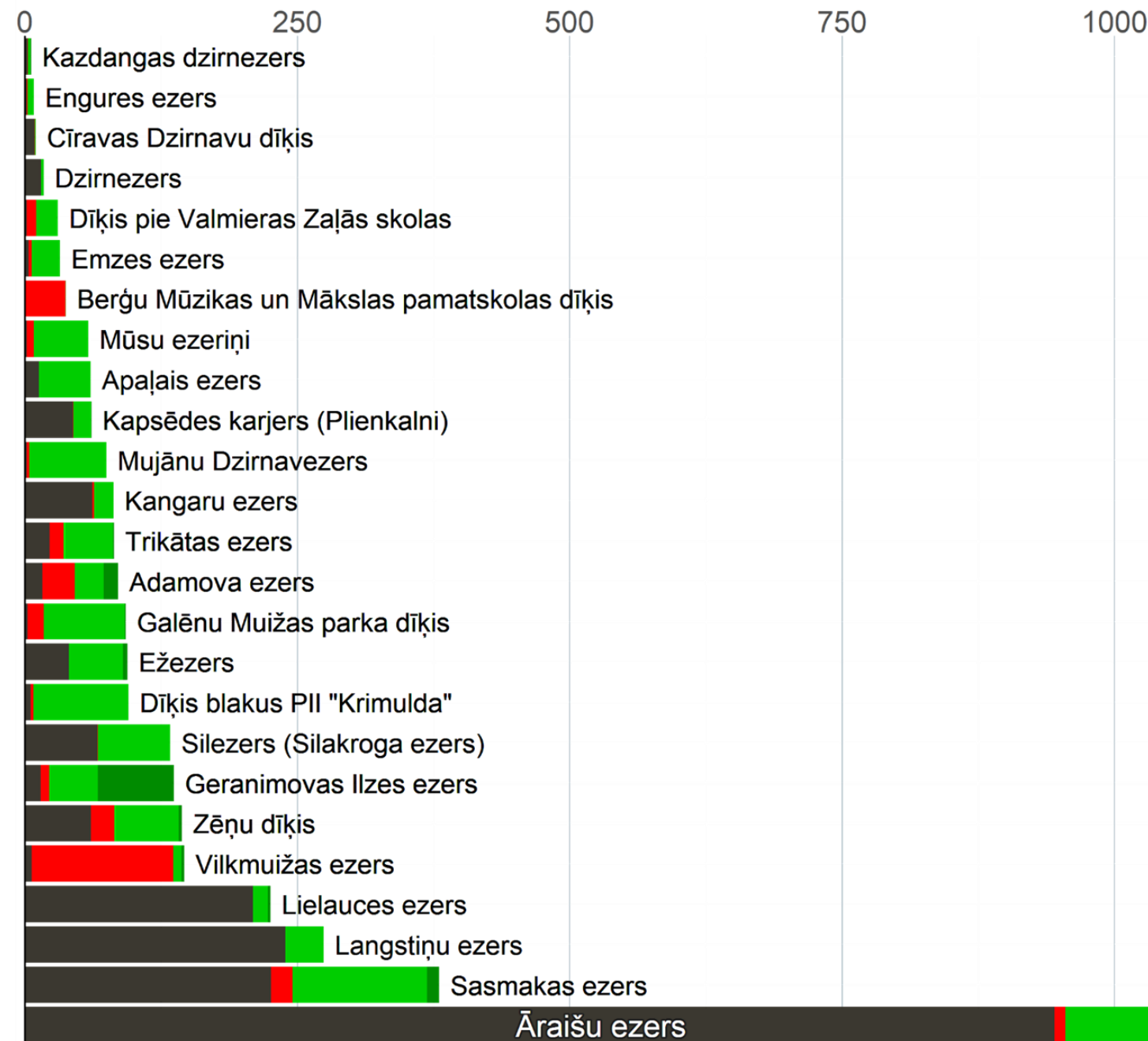
ŪDENSBLUSAS

VIRPOTĀJI

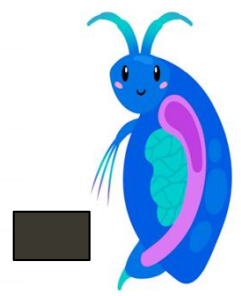

AIRKĀJVĒŽI

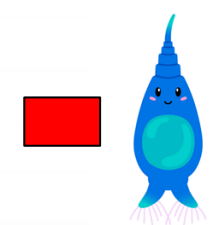

Latvijas
vides
aizsardzības
fonds

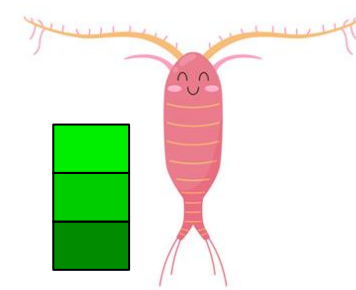
ZOOPLANKTONA SKAITS 1 LITRĀ

ŪDENSBLUSAS

VIRPOTĀJI

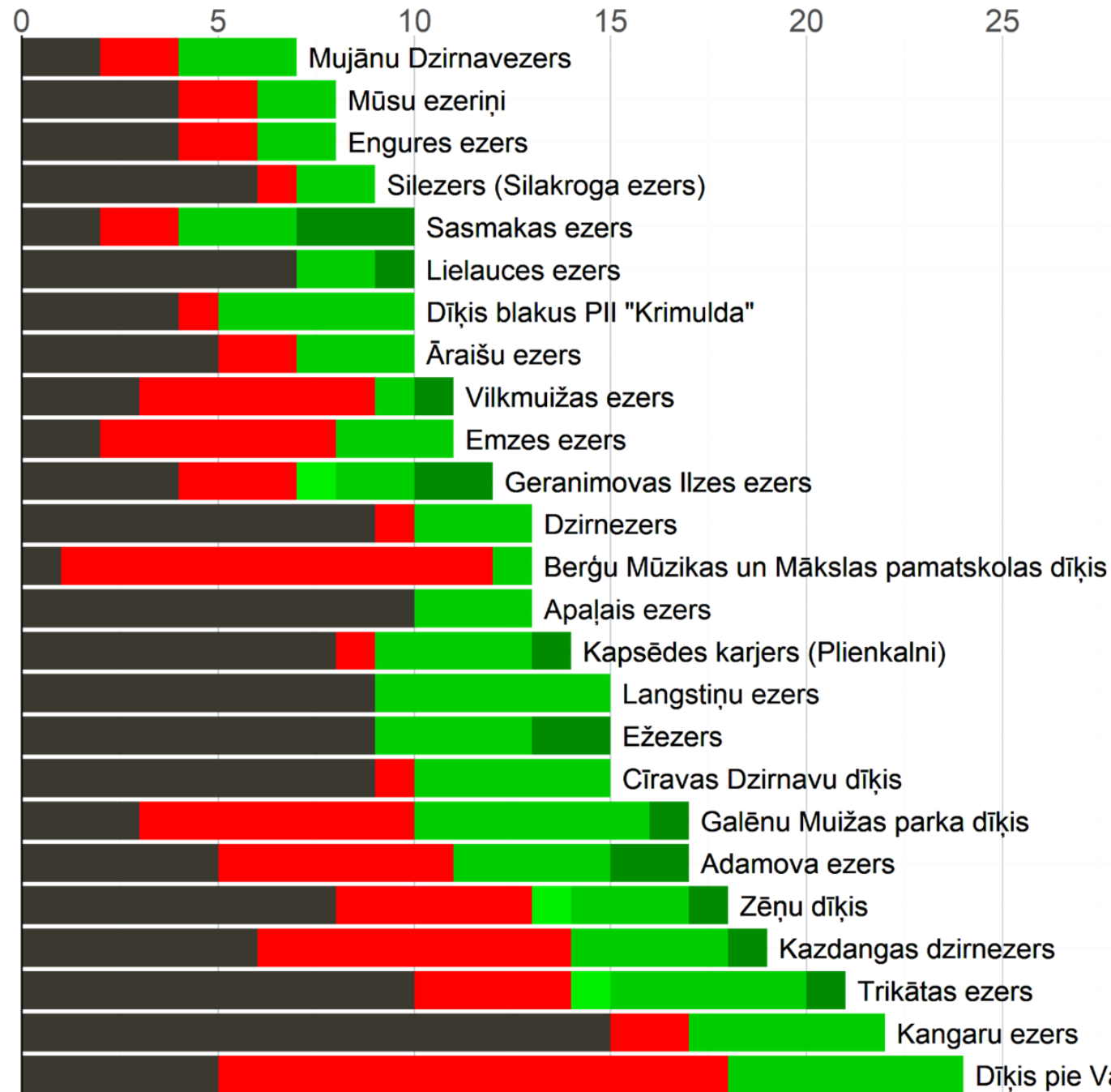

AIRKĀJVĒŽI

**Latvijas
vides
aizsardzības
fonds**

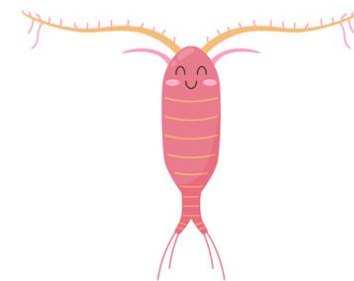
SUGU SKAITS

ŪDENSBLUSAS

VIRPOTĀJI

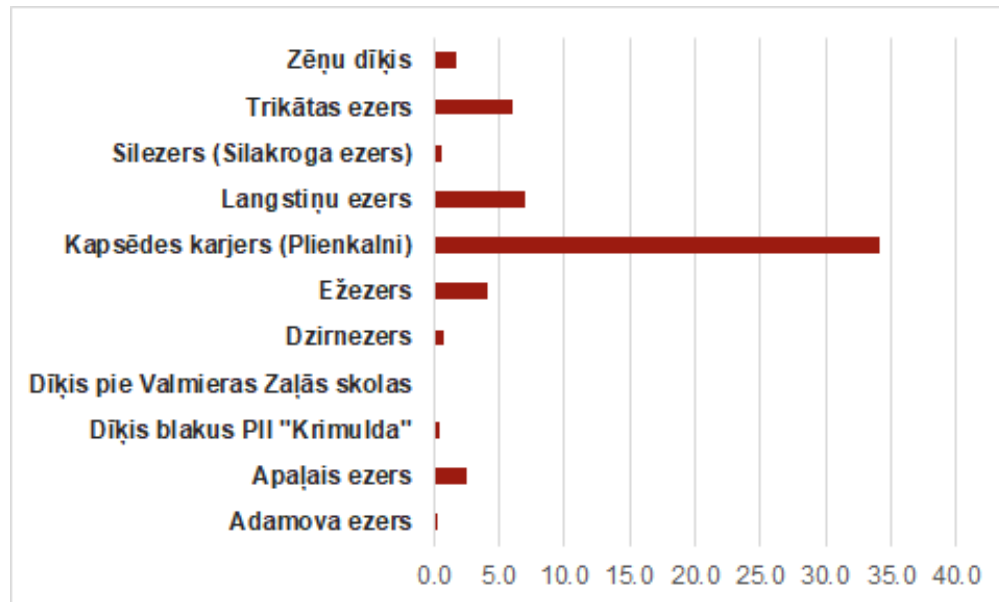
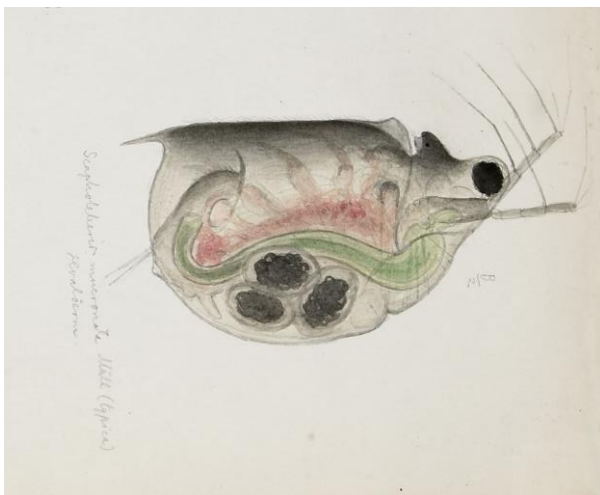
AIRKĀJVĒŽI

Latvijas
vides
aizsardzības
fonds

Interesanti atradumi

- Ūdensblusa, kas pavada dzīvi ar galvu uz leju
- Barojas ar neustonu
- ***Scapholeberis mucronata***

Interesanti atradumi

- Ūdensblusa, kurai patīk gulēt uz akmeņiem dubļos
- ***Disparalona rostrata***

Atrasta:

- Dzirnezerā
- Langstiņu ezerā
- Zēņu dīķī

Interesanti atradumi

- ***Acroperus angustatus*** – reta suga, Latvijā līdz šim tikai Vaidavas ezerā

Tagad atrasta arī:

- Ežezērā
- Ilzas-Geraņimovas
- Kangaru ezerā
- Langstiņu ezerā

Interesanti atradumi

- ***Acroperus angustatus*** – reta suga, Latvijā līdz šim tikai Vaidavas ezerā

Tagad arī:

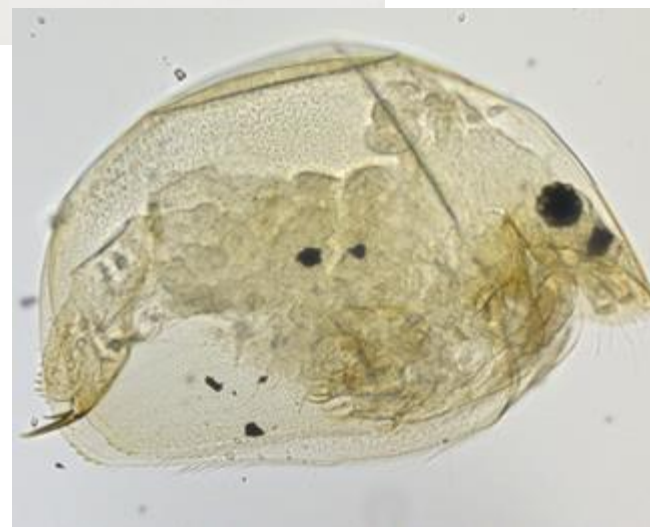
- Ežezērā;
  - Ilzas-Geraņimovas
  - Kangaru ezerā
  - Langstiņu ezerā
- Palīdzam aizpildīt datus par Latviju arī Eiropas līmenī

Interesanti atradumi

Retās Eiropas ūdensblusas

- Kangaru ezerā - *Kurzia latissima*
- Lielauces ezerā - *Alona protzi*
- Zēņu dīķī - *Alona intermedia*

Kas ir idikators?

patīk dzidrs, tīrs ezers

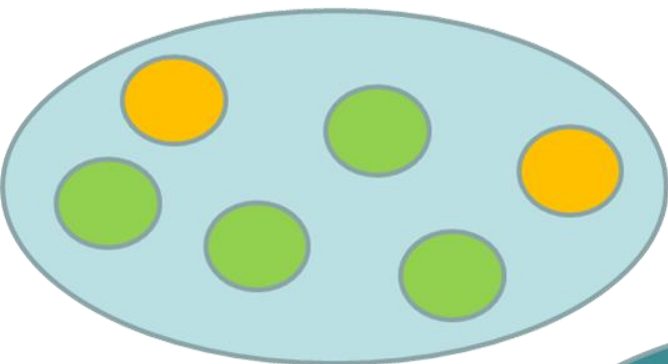

patīk aizaudzis ezers

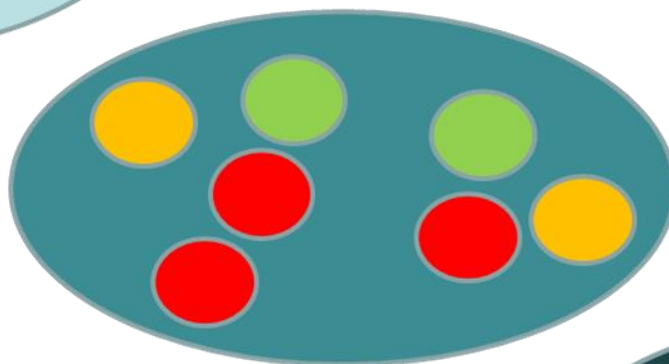

vienalga kāds ezers

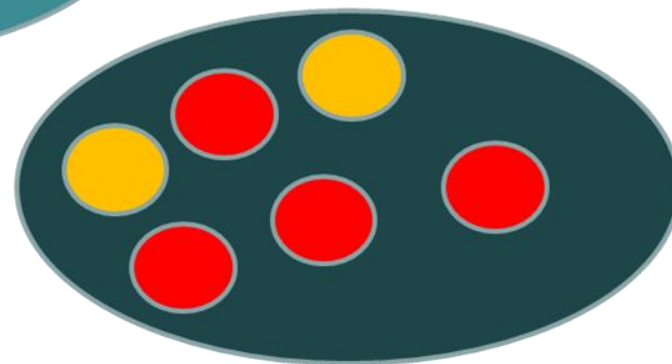
Dzidrs, tīrs ezers

Ezers aizaugšanas stadijā,
ūdens nav tik dzidrs

Ezers aizaudzis, ūdens
necaurredzams

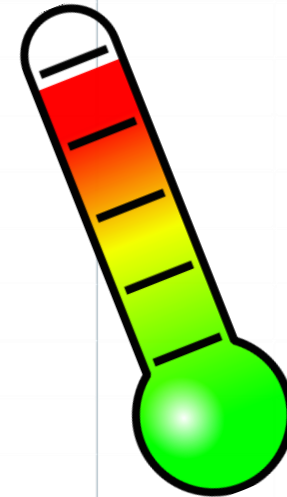
LATVIJAS
HIDROEKOLOĢIJAS
INSTITŪTS

Latvijas
vides
aizsardzības
fonds

Aizaugšanas indikators

(*Calanoida*)
(*Cyclopoida+Cladocera*)

Āraišu ezers

Langstiņu ezers

Silezers (Silakroga ezers)

Dīķis blakus PII "Krimulda"

Kangaru ezers

Mujānu Dzirnavezers

Apaļais ezers

Mūsu ezeriņi

Emzes ezers

Dīķis pie Valmieras Zaļās skolas

Dzirnezers

Kapsēdes karjers (Plienkalni)

Cīravas Dzirnavu dīķis

Lielauces ezers

Galēnu Muižas parka dīķis

Engures ezers

Trikātas ezers

Zēņu dīķis

Sasmakas ezers

Ežezers

Berģu Mūzikas un Mākslas pamatskolas dīķis

Vilkmuižas ezers

Kazdangas dzirnezers

Adamova ezers

Geranimovas Ilzes ezers

Vai ezerus var atjaunot?

Bagātināšanās
ar barības
vielām -
eutrofikācija

*Virsūdens augāja un
sakņu ierobežošana;

*Vēja koridori;

*Ezeru padziļināšana

Viršūdens augāja ierobežošana

Vēja koridori

LATVIJAS
HIDROEKOLOĢIJAS
INSTITŪTS

„Baltijas jūras projekta” konference (2014. gada 21. novembris, Rīga).
Lekcija „Latvijas ezeru ūdens kvalitāte”, Loreta Urtāne, Biedrība “
Ūdensaina”

Latvijas
vides
aizsardzības
fonds

Ezeru padziļināšana

Par mums

Projekts «Ceļā uz atbildīgu vides rīcību, padziļinot izpratni par mūsu ezeriem», NR 1-08/85/2022

- Finansē: Latvijas vides aizsardzības fonds
- Īstenotājs: Baltijas Vides Forums
- Partneris: Latvijas Hidroekoloģijas institūts
- Atbalsta: kurjerfirma DPD Latvija
- Sadarbībā ar rakstnieci Agnesi Vanagu

Mērķis - ar sabiedriskās zinātnes palīdzību, iesaistot Latvijas skolēnus, veikt Latvijas ezeru un citu mazāku ūdenstilpju izpēti, lai izvērtētu to aizaugšanas un ekoloģisko stāvokli

LATVIJAS
HIDROEKOLOĢIJAS
INSTITŪTS

Latvijas
vides
aizsardzības
fonds

Paldies par uzmanību

Vairāk par projektu un tā norisi:

<https://www.bef.lv/projekti/cela-uz-atbildigu-vides-ricibu-padzilino-izpratni-par-musu-ezeriem>

LATVIJAS
HIDROEKOLOĢIJAS
INSTITŪTS

Latvijas
vides
aizsardzības
fonds